

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งในบทนี้จะนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้แก่กรรมการสถานศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 250 คน

ตัวอย่างประชากร ตัวอย่างประชากรได้แก่ ประธานกรรมการ และกรรมการที่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้แทนฝ่าย และครู-อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างละ 1 คน จากสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 แห่ง คือ วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยพัฒนศึกษารชนบุรี วิทยาลัยพัฒนศึกษารบางนา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลออ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างชนบุรี รวมจำนวน 36 คน

ในการกำหนดตัวอย่างประชากร มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. สุ่มแบบแบ่งชั้นจากสังกัดของสถานศึกษา โดยการจัดกลุ่มสถานศึกษา ออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามสังกัดของสถานศึกษา ได้สถานศึกษาแยกตามสังกัด จำนวน

3 กลุ่ม คือ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา และกลุ่มสถานศึกษาสังกัดกองการศึกษาอาชีพ

2. สุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากรายชื่อสถานศึกษาในแต่ละสังกัด ได้สถานศึกษาจำนวน 9 แห่ง คือวิทยาลัยช่างกลปทุมวัน วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยพลศึกษาบางนา วิทยาลัยพลศึกษาธนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมหล่อ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครและวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี

3. สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากตำแหน่ง จากกรรมการสถานศึกษา ปีการศึกษา 2534 ได้ตัวอย่างประชากร คือ

3.1 ประธานกรรมการ	9	คน
3.2 กรรมการ (ผู้ช่วยผู้อำนวยการ)	9	คน
3.3 กรรมการ (ผู้แทนฝ่าย)	9	คน
3.4 กรรมการ (ครู-อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ)	9	คน
รวมตัวอย่างประชากร	36	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์และแนวทางศึกษาเอกสาร

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างจำนวน 11 ข้อ

2. แนวทางศึกษาเอกสาร

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา เช่น รายงานการประชุม ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น

การสร้างแบบสัมภาษณ์และแนวทางศึกษาเอกสาร ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คณะกรรมการในการบริหารภายในสถานศึกษา   สรุปเป็นกรอบความคิดสำหรับสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. สร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และแนวทางศึกษาเอกสารจากกรอบความคิดในเรื่องหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา   สังกัดกรมอาชีวศึกษา 8 ข้อ คือ

2.1 การปรับปรุงหน่วยงานและแผนงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2.2 การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และของรัฐบาล

2.3 การปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในสถานศึกษา

2.4 การเปิดสอนหรือยกเลิกการสอนวิชาชีพสาขาใดสาขาหนึ่ง

2.5 การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับ ของสถานศึกษา

2.6 การวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนทุกระดับการศึกษา และทุกภาคเรียน

2.7 การดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบภาคเรียน

2.8 เรื่องอื่น ๆ ที่ผู้บริหารเสนอต่อคณะกรรมการ และจากข้อมูลเบื้องต้นอื่น พร้อมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเจ้าหน้าที่ของกรมอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้อง

3. นำแบบสัมภาษณ์และแนวทางศึกษาเอกสารไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและสำนวนภาษา และนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ และแนวทางศึกษาเอกสารร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นางพเยาว์ ไทยวัชรามาศ ศึกษานิเทศก์ 9 ผู้ช่วยอธิบดี กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4. นายอัมพร ภักดีชาติ ผู้อำนวยการกองการศึกษาอาชีพ
กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
5. ดร.ประมวล เสนาฤทธิ์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
6. นายสถิต พราหมณะนันท์ ศึกษานิเทศก์ 8 ผู้ตรวจราชการ
กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

การสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากอธิบดีกรมอาชีวศึกษา

2. ผู้วิจัยนำหนังสือให้ความร่วมมือในการวิจัย จากกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปยังวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการวิทยาลัย รวม 9 แห่ง คือวิทยาลัยช่างกลปทุมวัน วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยพลศึกษาธนบุรี วิทยาลัยพลศึกษาบางนา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลออ วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร และวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี

สัมภาษณ์กรรมการสถานศึกษาที่เป็น ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้แทนฝ่าย ครูอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 36 คน

3. ผู้วิจัยนัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์เป็นการล่วงหน้า ตามกำหนดดังนี้

วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน	ช่วงเวลา	13-26	สิงหาคม	2534
วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม	ช่วงเวลา	14-15	สิงหาคม	2534
วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	ช่วงเวลา	15-16	สิงหาคม	2534
วิทยาลัยพลศึกษาธนบุรี	ช่วงเวลา	22-30	สิงหาคม	2534
วิทยาลัยพลศึกษาบางนา	ช่วงเวลา	28-29	สิงหาคม	2534
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา	ช่วงเวลา	28-30	สิงหาคม	2534
วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร	ช่วงเวลา	25-26	สิงหาคม	2534
วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี	ช่วงเวลา	22-23	สิงหาคม	2534
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลออ	ช่วงเวลา	10-12	กันยายน	2534

การศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางศึกษาเอกสารรวบรวมข้อเขียนและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ รายงานการประชุม ประกาศ และคำสั่ง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอเป็นคำบรรยายและตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาเอกสาร ทำการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ หาค่าความถี่ และนำเสนอเป็นคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตรดังนี้

1. ร้อยละ (percentage)

$$\text{สูตร ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ย (mean)

$$\text{สูตร ค่าเฉลี่ย}(X) = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ X = มีชัณมิเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

$$\text{สูตร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

$\sum fx^2$ = ผลรวมของความถี่คูณกับคะแนนที่ยกกำลังสอง

$\sum fx$ = ผลรวมของความถี่คูณกับคะแนน

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูตร, 2524)

การให้คะแนนคำตอบในแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดลำดับการปฏิบัติหน้าที่
ของคณะกรรมการสถานศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่
ให้จัดลำดับเป็น 8 ลำดับ มีน้ำหนักคะแนนดังนี้

ลำดับที่ 1	ให้	8	คะแนน
ลำดับที่ 2	ให้	7	คะแนน
ลำดับที่ 3	ให้	6	คะแนน
ลำดับที่ 4	ให้	5	คะแนน
ลำดับที่ 5	ให้	4	คะแนน
ลำดับที่ 6	ให้	3	คะแนน
ลำดับที่ 7	ให้	2	คะแนน
ลำดับที่ 8	ให้	1	คะแนน

สำหรับการให้คะแนนคำตอบในแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติ
หน้าที่ ที่ใช้มาตราส่วนประเมินค่า 3 สเกล มีน้ำหนักคะแนนดังนี้

มาก	ให้	3	คะแนน
ปานกลาง	ให้	2	คะแนน
น้อย	ให้	1	คะแนน

และในส่วนที่ไม่ทราบรายละเอียด จะไม่นำมาคิดคะแนน

การพิจารณาว่าระดับของปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการสถาน
ศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับ มาก
ปานกลาง น้อย พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	มีปัญหাপานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.00	มีปัญหามาก